

MAGYAR állattenyésztők

LAPJA

A Magyar Állattenyésztők Szövetsége Folyóirata

Tormay Béla tudományos emlékülés

2016. december 12-én, Tormay Béláról (1839-1906), a Magyar Kir. Állatorvosi Tanintézet igazgatójáról, tanszékalapító professzorunkról halálának 110. évfordulóján ünnepélyes keretek között emlékeztünk meg az újonnan elkészült és róla elnevezett tanteremben. Az **Állattenyésztési, Takarmányozástani és Laborállat-tudományi Tanszék** (ÁTLT) bemutatkozásával kibővített emlékülésen a Tormay Béla professzort ábrázoló olajfestményt leleplezték.

A szinte zsúfolásig megtelt új Tormay Béla előadóban Prof. Dr. Sótónyi Péter, az Állatorvostudományi Egyetem rektora köszöntötte bevezető előadásában a résztvevőket. Tormay Béla édesapjának, Károlynak (1804-1871) a Szabadságharc alatti példamutatásáról, valamint a névadónak az intézmény és az országos állattenyésztés területén megvalósított terveiről és eredményeiről beszélt. Intézményünk újra önállóvá válásával több új feladatot jelölt meg. Hangsúlyozta, hogy a világszínvonalú kis- és társállat praxist megalapozó oktatás mellett nem szabad a haszonállatokat sem elhanyagolni.

Prof. Dr. Fekete Sándor Tormay Béla életművét tekintette át. Tormay Béla Szekszárdon szerez okleveles mezőgazda képesítést, majd 1860-ban állatorvosi diplomát. Németországi tanulmányútra megy, és nádudvari birtokain kezd el gazdálkodni. 1861-63 között az állatgyógyintézet tanársegédje. Szakmai karrierjének állomásai a Keszthelyi Georgikon (1863), a Debreceni Országos Felsőbb Gazdasági Tanintézet (1869), majd 1873-tól az Állatorvosi Tanintézet, ahol főiskolai tanárnak, 1875-ben annak vezetőjének nevezik ki, és ahol megalapítja az ország első Állattenyésztési Tanszékét 1873-ban.

Dr. Seregi János professor emeritus a Tanszék történetét foglalta össze. Tormay (Krenmüller) Béla, az alapító 1884-ig vezette a tanszéket. Nevéhez állattenyésztési kultúránk számos területe kötődik: létrehozta a községi törzskönyveket, kialakította az ország tenyésztési térképét, a tenyésztési kerületeket. Dr. Monostori Károly tanszékvezető professzor támogatásával megindult a lovak, szarvasmarhák, juhok, sertések törzskönyvezése. Az adatok vezetése 1885-től az Országos Törzskönyvelő Bizottság (OTB) feladata lett. Dr. Wellmann Oszkár 1910-től 33 évig volt a tanszék professzora. Halála után Dr. Schandl József, majd Dr. Csukás Zoltán professzor irányította a tanszéket. Dr. Márkus József egyetemi tanár 1957 és 1963 között volt az Állattenyésztéstani és Takarmányozástani tanszék vezetője. Dr. Horn Artúr professzor iskolateremtő munkája (az alkalmazott állat genetika, szarvasmarha keresztezések, az állattenyésztés tantárgy felosztása) az oktatásban is tükröződött. Dr. Dohy János tanszékvezetése idején (1980-1984) ezek a ten-

denciakerősödtek. Dr. Bodó Imre 1984-ben vette át a tanszék, majd 1996-ban az újra egyesített Állattenyésztési és Takarmányozástani Intézet vezetését. 1997-től Dr. Fekete Sándor György szinkronizálta és korszerűsítette az oktatási anyagot, bevezette a diplomakiegészítő vadgazdálkodást, megszervezte a német nyelvű oktatást, és megalapította a Laborállat-tudományi Osztályt. Őt, az Intézet vezetésében, 2004-ben Dr. Szabó József Zsigmond professzor, majd 2007-ben Dr. Hullár István docens követte. Ezalatt az állattenyésztési ismereteket oktató Állattenyésztési és Genetikai Osztályt Dr. Zöldág László irányítja. Dr. Hullár Istvánt (2007-2015) Dr. Gáspárdy András követte az intézetvezetői megbízatásban.

A takarmányozástani diszciplína önállósodásának koráról (1963-1996) Dr. Hullár István számolt be. A Takarmányozási Tanszék vezetését 1974-től, az előadásokat 1975-től Dr. Bokori József egyetemi tanár vette át. A Takarmányozástani Tanszék vezetésével 1990-ben Dr. Fekete Sándor

György egyetemi tanárt bízták meg.

Dr. Bodó Imre professor emeritus előadása a régi magyar háziállatfajták oktatásának és kutatásának történetét foglalta össze. A Tanszék mind a mai napig meghatározó, aktív résztvevője ennek a témakörnek.

Dr. Zöldág László professzor előadásában elhangzottak szerint az állattenyésztéstan keretében működő molekuláris genetikai („DNS”) laboratórium főbb vizsgálati területei között szerepel a DNS-allélpolimorfizmusok kimutatása direkt és indirekt géntesztek alkalmazásával, valamint a DNS-szekvenálás.

A jelenlegi helyzetről Dr. Gáspárdy András tanszékvezető egyetemi docens számolt be. A munkatársak létszáma összesen 25 fő, a három oktatási nyelvet (magyar, angol és német) figyelembe véve az oktatott kötelező tantárgyak száma 13 (amit 32 fakultatív tantárgy egészít ki). A Tanszék két szakmai egyesület székhelyének is otthont ad: Magyar Laborállat-tudományi Egyesület (MLTE) és Dunamenti Állatfajták Génmegőrző Nemzetközi Egyesülete (DAGENE).

Közeli céljuk új tantárgy („Bánásmódtan”) bevezetése az üllői Tangazdaságban, valamint a Laborállat-tudomány és bioetika c. tantárgy óráinak növelése (Laborállat technikai és kísérletvezetői kiegészítő tanúsítvány kiadása), továbbá a Laborállat-tudományi Szakállatorvosi képzés megindítása.

Az előadásokat követően állófogadás tette még méltóbbá az ünnepelést, és kötetlen szakmai beszélgetés tartotta hosszasan össze a megemlékező kollégákat.

Dr. Gáspárdy András